

دانشگاه علوم پزشکی تهران
دانشکده پرستاری و مامایی

عنوان:

**تبیین مفهوم سلامت باروری در زنان مبتلا به اندومتریوز: طراحی و روانسنجی
ابزار**

پایان نامه برای دریافت درجه دکتری تخصصی PhD
در رشته بهداشت باروری

نگارنده:

معصومه نمازی

اساتید راهنما:

دکتر زهرا بهبودی مقدم

دکتر آرمین زارعیان

استاد مشاور:

دکتر مینا جعفرآبادی

سال ۱۳۹۹

چکیده:

تبیین مفهوم سلامت باروری در زنان مبتلا به اندومتريوز: طراحی و روانسنجی ابزار

مقدمه و هدف: اندومتريوز بیماری مزمنی است که کمتر مورد تشخیص، گزارش و بررسی قرار گرفته است. تخمین زده می شود که حدود ۵ تا ۱۰ درصد زنان در سنین باروری (۱۷۶ میلیون نفر در جهان) به این بیماری مبتلا هستند. از آنجایی که سلامت باروری زنان، حالت رفاه کامل جسمی، روانی و اجتماعی در تمام امور مربوط به سیستم تولید مثل می باشد، اثر اندومتريوز بر سلامت باروری تا حد زیادی در عملکرد بالینی، تحقیقات و کیفیت زندگی این افراد نادیده گرفته شده است. از آنجایی که تا زمان نگارش پایان نامه حاضر، ابزاری جهت سنجش سلامت باروری زنان مبتلا به اندومتريوز طراحی نشده است، لذا بر آن شدیم تا مطالعه ای جهت تبیین مفهوم سلامت باروری و طراحی و روانسنجی ابزار آن اقدام کنیم.

روش کار: این پژوهش ترکیبی اکتشافی از دو مرحله کیفی و کمی تشکیل شده است. مرحله اول پژوهش کیفی با ۱۷ مصاحبه عمیق نیمه ساختاریافته بر روی زنان متأهل مبتلا به اندومتريوز ۴۹-۱۵ ساله که به روش مبتنی بر هدف از کلینیک بهداشت باروری ولی عصر(عج) واقع در بیمارستان امام خمینی شهر تهران انتخاب شدند، انجام شد. تجزیه و تحلیل داده ها با استفاده از آنالیز محتوا به روش قراردادی بر اساس رویکرد ژانگ و وایلدموث (۲۰۱۶) با نرم افزار MAXQDA انجام گرفت. مرحله دوم، مرحله کمی پژوهش بود که از دو فاز تشکیل شده و به ارزیابی و توسعه ویژگی های روانسنجی پرسشنامه سلامت باروری منتج گردید. در فاز اول استخر گویه ها براساس طبقات، زیر طبقات و مرور متون تشکیل شد و در فاز دوم پژوهش، روایی صوری، محتوا، سازه، ثبات و همسانی درونی ارزیابی گردید.

یافته ها: یافته های بخش اول مطالعه به وضوح نمایانگر اثر منفی اندومتريوز بر تجارب سلامت باروری این زنان بود و تجارب زنان در ۵ طبقه شامل: رنج جسمانی، بی ثباتی زندگی زناشویی، مصایب روانی، اختلال در زندگی اجتماعی و راهبردهای مقابله ای نمایان شد. در بخش دوم مطالعه، ابتدا طی فرآیند سنجش روایی صوری و محتوی، گویه های پرسشنامه از ۶۰ به ۴۲ گویه تقلیل یافت و با این تعداد گویه، پرسشنامه وارد مرحله روایی سازه با تحلیل عاملی اکتشافی شد. در مرحله تحلیل عاملی با شاخص کفایت نمونه گیری (KMO) معادل ۰/۹۰۳ و حداقل بار عاملی ۰/۳، ۷ گویه حذف و تعداد نهایی گویه ها به ۳۵ مورد رسید. برای تعیین تعداد عامل های سازنده پرسشنامه، از روش های نمودار شن ریزه، ارزش ویژه (مقدار مشخصه) و چرخش (دوران) استفاده شد. نتایج تحلیل عاملی اکتشافی نشان داد که پرسشنامه سلامت باروری زنان مبتلا به اندومتريوز (ERHQ) شامل چهار عامل مشکلات جسمی، مشکلات روانی، راهبردهای مقابله ای و بی ثباتی در زندگی زناشویی می باشد. میزان آلفا کرونباخ این چهارعامل به ترتیب ۰/۷۹۵، ۰/۹۱۰، ۰/۹۱۶ و ۰/۹۵۱ و همسانی درونی در آزمون باز آزمون عامل ها به ترتیب ۰/۸۷۶، ۰/۶۸۸، ۰/۸۳۹ و ۰/۸۴۹ بود. بعد از اتمام مرحله روایی سازه اثر سقف و کف برای کل پرسشنامه و هر یک از عوامل ارزیابی گردید که در هیچ

موردی اثر سقف و کف مشهود نبود. نمره دهی پرسشنامه نیز به روش خطی در طیف لیکرت ۵ قسمتی انجام گردید.

نتیجه گیری: این مطالعه مفهوم جدیدی از سلامت باروری را با تکیه بر تجارب متنوع زنان مبتلا به اندومتريوز بدست آورد و به اهمیت توجه و حمایت از آنها تاکید نمود. به امید اینکه بتواند گامی در جهت افزایش آگاهی ارایه دهندگان مراقبت در زمینه فاکتورهای جسمی، جنسی، روانی، اجتماعی و معنوی بردارد، چرا که مراقبت از این بیماران نیاز به مدیریت استراتژیک و چند رشته ای دارد. مزیت این مطالعه در تدوین و توسعه ابزار سلامت باروری زنان مبتلا به اندومتريوز(ERHQ) بود. پرسشنامه خودگزارش دهی که می تواند با کمک به پرستاران، ماماها و پزشکان در تدوین استراتژی های بهتر برای کاهش عوارض اندومتريوز موثر باشد.

کلمات کلیدی: اندومتريوز؛ سلامت باروری؛ توسعه ابزار؛ ارزیابی روانسنجی

Teheran University of Medical Sciences
School of Nursing and Midwifery

Title:

**Explanation of Reproductive Health Concept in women with
Endometriosis :Designing and Psychometric Properties of
Instrument**

**"A dissertation submitted as partial fulfillment of the requirements for Doctor of
Philosophy (PhD) Degree**

In

Reproductive Health

By

Masoumeh Namazi

Supervisor(s)

Dr. Zahra Behboodi Moghadam

Dr. Armin Zareiyan

Consultant

Dr. Mina Jafarabadi

2020

Abstract

Explanation of Reproductive Health Concept in women with Endometriosis :Designing and Psychometric Properties of Instrument

Objective: Endometriosis is a chronic disease that is less diagnosed, reported and evaluated. It is estimated that about 5 to 10 percent of women of childbearing age (176 million people worldwide) have the disease. Since women's reproductive health is a state of complete physical, psychological, and social well-being in all aspects related to the reproductive system, the effect of endometriosis on the reproductive health has been largely ignored in the clinical performance, research, and quality of life of these individuals. Since at the time of writing this dissertation, no tool has been designed to measure the reproductive health of women with endometriosis, this study was undertaken to explore the content of reproductive health and develop a valid and reliable questionnaire.

Methods: This exploratory mixed method study was made in two qualitative and quantitative phases. First, the qualitative research was conducted using 17 semi-structured deep interviews with married women suffering from endometriosis (15-49 years old) selected through purposive sampling from the Reproductive Health Center of Emam khomeini Hospital, Tehran, Iran. Data analysis was performed with a content analysis approach using the conventional method proposed by the Zhang and Wildemuth (2016) by MAXQDA. Second, the quantitative phase had two steps and aimed at developing and evaluating the psychometric properties of a questionnaire on the reproductive health of women with endometriosis. In the first step of this phase, an item pool was developed based on the subcategories and categories related to the qualitative study and literature review while in the second step ,the face, content, and construct validity as well as the stability and internal consistency of the questionnaire were evaluated.

Results: The findings of the first part of study clearly suggested the negative effects of endometriosis on the reproductive health experience of these women. The women's perceptions were categorized in five categories including physical suffering, instability of marital life, psychological suffering, disruption in social life, and challenging strategies. In the second phase, by doing face and content validity, the number of questionnaire's item decreased from 60 to 42 and then construct validity was done by exploratory factor analysis. According to the KMO value of all the variables (0.903) and load factor <0.3 , 7 items were removed in this stage and a 35-item questionnaire was developed. Eigenvalue, scree plot, and varimax rotation were employed to calculate the number of items in the scale. The results of exploratory factor analysis indicated that the endometriosis reproductive health questionnaire (ERHQ) consisted of four main factors including physical problems, psychological problems, challenging strategies, and instability of marital life. The Cronbach's alpha of these four factors were 0.795, 0.910, 0.916, and 0.951 respectively. Moreover, the test-retest intra-class correlation coefficients were 0.876, 0.688, 0.839, and 0.849 respectively. Upper and lower

effect were not seen in questionnaire and its factors. Scoring of questionnaire was done by linear transformation in 5-Likert scale.

Conclusions: This study provided a new understanding about the term “reproductive health”. This study emphasized the importance of care and support for women with endometriosis by delving into their various experiences and perceptions. It is hoped that through this research, one can take a step to enhance the awareness of care providers about physical, sexual, psychological, social, and spiritual factors, since taking care of these patients requires strategic and multidisciplinary management. The advantage of this study was the development of a questionnaire on the reproductive health. The self-report questionnaire developed in this study can help nurses, midwives, and physicians, towards the better strategies for minimizing endometriosis complications.

KEYWORDS: Endometriosis; Reproductive Health; questionnaire development, psychometric evaluation